

byl r. 1927 fotomechanicky otiskem a čeká na bližší prozkoumání.

Podobně i pro nebratrské uživatele vydali Bratři r. 1531 malý *německý kancionál*, určený především německým sborům v Lanškrouně a ve Fulneku. Tamní Bratři užívali do té doby staršího, asi rukopisného zpěvníčku. Na základě této sbírky a českého kancionálu Jednoty sestavil nyní B. Michal Weisse „Ein New Gesangbuchlen“. Má 157 písní, které Weisse sebral, přebásnil, přeložil nebo sám složil; míru jeho samostatné práce je těžko odhadnout. V každém případě náleží mezi první a vynikající německé duchovní básníky protestantské. Jeho písně mají dosud v německých evangelických kancionálech místo. Jsa i zde věren svému theologickému sklonu, odchýlil se B. Weisse od bratrského učení o večerší Páně užitím výrazu „testamentsweiss“ o přítomnosti těla a krve Kristovy, což B. Rohovi při revisi rukopisu ušlo. Weisse pak zemřel r. 1534. V novém rozšířeném vydání z r. 1544 [„Ein Gesangbuch der Brüder inn Behemen und Merherrn“] nahradil B. Roh, jeho pořadatel, tyto výrazy ve smyslu luterském. Kancionál Weissův i Rohův dosáhly značného počtu vydání v německých zemích.

I PO ROCE 1531, vyznačeném výslovným odklonem od knih Lukášových, pamatovala Jednota na *řády* ve svých sborech. Pro stálou připomínku, jaké povinnosti váží všechny údy podle jejich stavu a povolání, sepsán spisek nazvaný „Náprava“ a rozšířen v opisech po sborech nejpozději r. 1538. Spisek se nám v této původní podobě nezachoval. Do téže doby náleží také první redakce knížky o soudu, určené především Bratřím soudcům. Z r. 1537 je rukopisný řád B. Augusty pro visitace sborů s ustanoveními, jak se má senior či jeho zástupce dotazovat na správné konání funkce správců, soudců, sborových pokladníků, jak má zjistit, zda je vše ve svém řádu v bratrském domě i ve sboru vůbec. Již r. 1532 byl projednán zevrubný řád církevní kázně a stanoven postup, jak zakročit proti nehodnému duchovnímu správci [jsou k tomu povoláni soudcové sboru, kdyby však zanedbali tak učinit, i jiní Bratři], jak hájit správce nebo i soudce před pomluvami neklidných údu, jak uplatňovat řádnou

kázeň u obecných Bratří opět především skrze sborové soudce, při čemž se celému sboru vštěpovala povinnost vzájemné péče jedněch o druhé [D 142 n.]. Roku 1540 usneseno, za jakých podmínek lze přijímat zpět do Jednoty kněze a jáhny vyloučené pro zanedbání povinností. Nemají být přijímáni snadno, přece však se jim pokání odpírat nemá; podrobné pokyny určují, jak spojit obojí zřetel [D 158 n.]. R. 1534 byl ustanoven či spíše nově připomenut řád všeobecné zpovědi aneb „zprávy svědomí“, aby správce jednou i dvakrát do roka „přehlídl a přeběhl“ všechno členstvo, aby se vyptal na známost víry a povinností a aby vzdělání údu sborů doplňoval [D 148]. Byla starost o to, aby se mladí lidé počestně zasnubovali a aby ve sňatky vcházelí lidé rovného věku.

Roku 1538 obnoven stručný seznam „věcí zapovězených všechněm Bratřím a Sestrám v Jednotě pod vyloučením“, zejména vyhledávání světských soudů, nepořádky při uzavírání sňatků, řeči nestoudné a vády, pomluvy i hospodské pití a hry, tance, neslušný a přepychový oděv [D 156]. Opakuje se tu i zákaz „dávání se v šenky a v ledajaké kupectví bez pobožné rady“. Současně však na sněmu povolen Bratřím šenk tam, „kdež jinak býti nelze“ a vydán zevrubný řád, jak si má Bratr počínat, musí-li šenkýřem být, aby nerušil dobrý řád, nenapomáhal opilství a rušení neděle, nepodporoval nenáležité zábavy a vůbec nesloužil lidem ke hříchu [D 156 n.]. R. 1540 obnovena úvaha o přípustnosti přísahy, Písmem přece zřejmě dovolené, koná-li se skrze jméno Hospodinovo, ovšem v daných mezích a v celé upřímnosti v zájmu lásky a spravedlnosti [D 162 n.].

Je patrné, že se Bratři vžívali do poměrů své doby. Na zevní růst Jednoty, ale i na *rostoucí majetnost* jejich údu ukazují dekrety stanovící, že se nemají stavět sborové domy bez rady Staršího, „neb mnozí bezpotřebně se stavějí“. Jen s radou Starších mají se kupovat a prodávat nemovitosti bratrského domu [1534, D 149]. Přerovští Bratři půjčili někdy kolem r. 1540 panu Janu z Pernštejna 14.000 zlatých. Zřejmě jejich zámožnost stoupala. Odtud nastávala i potřeba řešit nově otázku *půjčování peněz* na úrok [1540, D 160 n.]. Dekret této věci věnovaný kon-